

Sygn. akt I AGa 84/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2018 roku

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Halina Zarzeczna (spr.)
Sędziowie:	SSA Małgorzata Gawinek SSA Artur Kowalewski
Protokolant:	sekr. sądowy Marta Osińska

po rozpoznaniu w dniu 11 kwietnia 2018 roku na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa Syndyka masy upadłości Przedsiębiorstwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej we W.

przeciwko (...) spółce akcyjnej w S.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 26 kwietnia 2017 roku, sygn. akt VIII GC 152/15

I. oddala apelację;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 8.100 (osiem tysięcy sto) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSA Artur Kowalewski SSA Halina Zarzeczna SSA Małgorzata Gawinek

Sygn. akt I AGa 84/18

UZASADNIENIE

Powód Syndyk Masy Upadłości Przedsiębiorstwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej we W. wniósł o zasądzenie od pozwanej (...) spółki akcyjnej w S. kwoty 242.007,08 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi w następujący sposób: od kwoty 85.257,60 zł od dnia 5 września 2013 r. do dnia zapłaty, a od kwoty 156.74,48 zł od dnia 1 lutego 2014 r. do dnia zapłaty. Jednocześnie powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, że w dniu 7 sierpnia 2012 r. Przedsiębiorstwo (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością we W. (obecnie znajdująca się w upadłości likwidacyjnej) zawarła z pozwaną umowę na realizację inwestycji budowlanej „Modernizacja obwałowania B.-T.”. Inwestorem był (...) Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych we W., zaś generalnym wykonawcą - pozwana. (...) sp. z o.o. występowała natomiast w charakterze podwykonawcy pozwanej. Gdy okazało się, że inwestor nie udzielił zgody na to podwykonawstwo, strony, w dniu 11 grudnia 2012 r., zawarły porozumienie, na mocy którego rozwiązano umowę z 7 sierpnia 2012 r. oraz zawarty do niej w dniu 31 października 2012 r. aneks nr (...). W porozumieniu strony określiły zasady wzajemnego rozliczenia.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych. Uzasadniając swoje stanowisko, stwierdziła, że dokonała zwrotu faktur z 1 sierpnia 2013 r. nr (...) oraz z 27 grudnia 2013 r. nr (...), bez ich księgowania, jako wystawionych niezgodnie z umową oraz porozumieniem stron.

Na rozprawie w dniu 12 kwietnia 2016 r. powód oświadczył, że dochodzi zapłaty na podstawie wystawionych faktur nr (...). Jednocześnie, wyjaśnił, że wskazany w fakturze nr (...) materiał do budowy, złożony na placu budowy (2.390 m⁽³⁾), wynika z punktu 4 inwentaryzacji z 13 grudnia 2012 r. Pozycje 2 i 3 z faktury nr (...) dotyczą natomiast punktu 3 podpunktu 4 inwentaryzacji, w której wskazano szacunkową ilość 3.050 m⁽³⁾. Za roboty ujęte w punkcie 3 faktury została przyjęta cena jednostkowa 40 zł netto/m⁽³⁾, zaś pozostała część 2.350 m⁽³⁾ materiału złożonego na placu budowy została policzona według ceny jednostkowej 35 zł netto/m⁽³⁾. Powód oświadczył, że stawka robocizny wynosiła bowiem 5 zł netto/m⁽³⁾. Nadto, strona domaga się także wynagrodzenia za przystosowanie pobocza drogi w miejscowości T., wskazane w punkcie 5 inwentaryzacji, a ujęte w punkcie 3 faktury nr (...).

Wyrokiem z 26 kwietnia 2017 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie oddalił powództwo w całości (pkt I) oraz orzekł o zasadzie ponoszenia kosztów procesu, pozostawiając szczegółowe ich wyliczenie referendarzowi sądowemu (pkt II).

Podstawę wyroku stanowiły następujące ustalenia faktyczne i ich ocena prawna.

Pozwana (...) spółka akcyjna w S. zawarła umowę z (...) Zarządem Melioracji i Urządzeń Wodnych we W., na podstawie której, pozwana miała zrealizować roboty budowlane w ramach zamówienia „Modernizacja obwałowania B.-T.”. W ramach wykonywania umowy, w dniu 7 sierpnia 2012 r., pozwana zawarła z Przedsiębiorstwem (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością we W., obecnie w upadłości likwidacyjnej (dalej: (...) sp. z o.o.) – jako podwykonawcą – umowę nr (...), na podstawie której spółka ta miała wykonać roboty i prace dotyczące wykonania przez pozwaną zamówienia, a wyszczególnione w załączniku nr 1 do umowy, stanowiącym zarazem kosztorys ofertowy. Spółka miała wykonać roboty i prace w sposób kompleksowy, tj. prace podstawowe wraz ze wszystkimi pracami i świadczeniami towarzyszącymi, materiałami, wyrobami, sprzętem i urządzeniami, które miały na celu prawidłową, kompletną i należytą realizację robót, choćby nie były one wyszczególnione w dokumentacji umownej, a których wykonanie było konieczne według obowiązujących przepisów lub dla uzyskania stabilności, kompletności, funkcjonalności, zakończenia lub efektywnego działania zamówienia czy bezpieczeństwa robót oraz przekazania do eksploatacji przedmiotu umowy. (...) sp. z o.o. była obowiązana do zapewnienia m. in. odpowiedniego personelu, sprzętu, materiałów do wykonania umowy (§2 umowy). Za wykonane prace spółce należało się wynagrodzenie obliczone w oparciu o ceny jednostkowe według kosztorysu – załącznik nr 1, powiększone o podatek od towarów i usług (VAT), płatne na podstawie faktur VAT (§4 i 5 umowy). Wynagrodzenie w części 15% pozwana miała zatrzymać i wypłacać (...) sp. z o.o. po wystąpieniu określonych w umowie okoliczności na wniosek spółki. Wynagrodzenie (...) sp. z o.o. miało być płatne w terminie 30 dni od dostarczenia poprawnie wystawionej faktury wraz z wymaganymi dokumentami; za datę płatności należało rozumieć dzień obciążenia rachunku pozwanej (§5 i §6 umowy). Wykonanie robót objętych umową miało uwzględniać wykorzystanie materiałów spełniających wymogi wynikające z dokumentacji umownej, których szczegółowe zestawienie miała przedstawić do zatwierdzenia; użycie takich materiałów wymagało zgody (...) Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych we W.. Spółka była obowiązana do przedstawienia dokumentacji dotyczącej użytych materiałów, w tym dokumentacji dotyczącej ich jakości (§ 11 i 13 umowy). Wszelkie zmiany umowy wymagały formy pisemnej pod rygorem nieważności (§ 20 umowy).

Przed zawarciem umowy z (...) sp. z o.o., pozwana nie uzgodniła z zamawiającym zawarcia umowy o podwykonawstwo. Zgłoszenia podwykonawcy dokonała w dniu 19 października 2012 r. Zamawiający nie wyraził zgody na podwykonawstwo. W konsekwencji, w dniu 11 grudnia 2012 r. pozwana i (...) sp. z o.o. zawarły porozumienie, zgodnie z którym, rozwiązały umowę zawartą w dniu 7 sierpnia 2012 r. wraz z aneksem nr (...) do tej umowy z dnia 31 października 2012 r. W porozumieniu zawarto postanowienie, zgodnie z którym, pozwana miała zapłacić (...) sp. z o.o. wynagrodzenie za roboty zinwentaryzowane oraz odebrane przez inżyniera kontraktu, jak również za materiały niezbędne do realizacji przedmiotu umowy, które zostały zinwentaryzowane, przy czym wynagrodzenie mogło zostać potrącone o wszelkie kwoty należne pozwanej od (...) sp. z o.o. Kwotę w wysokości 10% wynagrodzenia należnego (...) sp. z o.o. z tytułu zinwentaryzowanych robót i materiałów pozwana miała zatrzymać zgodnie z §6 ust. 2 umowy, utrzymanym w mocy na podstawie porozumienia. Porozumienie określało, iż §5 umowy pozostaje wiążący.

W kosztorysie przewidziano, że roboty w zakresie: „Wykonanie nasypów konstrukcji wału, w tym wykonanie ekranu z pospółki gliniastej; z ukształtowaniem zjazdów, przejazdów i mijanek, wraz z kosztem gruntu” będą rozliczane według ceny jednostkowej 40 zł netto/m³ (punkt 2.4 kosztorysu). Kosztorys nie przewidywał rozdzielenia cen jednostkowych za wykorzystywany materiał i robociznę. (...) sp. z o.o. mogła wykorzystywać pospółkę gliniastą z kopalni (...) w B.. W dniu 20 listopada 2012 r. wydano dodatkowo zatwierdzenie materiałów, tj. gruntu spoistego – gliny, produkowanej przez (...) sp. z o.o. w P. (gm. O.).

W dniu 9 października 2012 r. K. M., prowadząca działalność gospodarczą w P. (gm. K.), wystawiła (...) sp. z o.o. fakturę VAT nr (...) na kwotę 15.221,25 zł brutto, wynikającą ze sprzedaży towaru, określonego jako „nakład”, w ilości 3.300 t za cenę jednostkową netto 3,75 zł/t. Następną fakturę, o numerze (...), wystawiła (...) sp. z o.o. na łączną kwotę 9.778,50 zł brutto za towar, również opisany jako „nakład”, w ilości 2.120 t w cenie jednostkowej 3,75 zł netto/t. Z kolei w dniu 31 października 2012 r., wystawiła (...) sp. z o.o. fakturę VAT nr (...) na łączną kwotę 7.380 zł brutto, za tak samo opisany towar w ilości 1.600 t, w tej samej cenie jednostkowej. W dniu 9 października 2012 r. (...) sp. z o.o. zapłaciła na rzecz K. M. kwotę 6.400 zł, tytułem rozliczenia dokumentu (...).

Dostawy materiału wykonywał dla (...) sp. z o.o. J. B., w zakresie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej. W dniu 15 października 2012 r. J. B. wystawił (...) sp. z o.o. fakturę VAT nr (...) za wykonanie 197 usług transportowych na łączną kwotę 103.113,36 zł brutto, w tym: 190 kursów na trasie B. – B. za łączną kwotę 99.088,80 zł brutto, 7 kursów na trasie N. – B. za łączną kwotę 3.650,64 zł brutto, kurs na trasie W.–B. za kwotę 118,08 zł brutto oraz kurs na trasie B.–B. za kwotę 255,84 zł brutto.

Jak ustalił Sąd I instancji, w okresie od 19 do 27 listopada 2012 r., (...) sp. z o.o. przelała z rachunku bankowego łącznie kwotę 148.877,69 zł na rzecz różnych podmiotów, w tym m.in. na rzecz K. M., tytułem zapłaty za faktury. W dniu 13 grudnia 2012 r. pozwana i (...) sp. z o.o. przeprowadziły inwentaryzację terenu wykonywania robót, z której sporządzono protokół. W protokole tym wskazano, że w związku z umową z dnia 7 sierpnia 2012 r. i aneksem do umowy, (...) sp. z o.o. wykonała następujące roboty:

- w punkcie 1: roboty wykonane, potwierdzone przez inżyniera kontraktu o łącznej wartości 405.862,70 zł netto,
- w punkcie 2: roboty wykonane, potwierdzone wewnętrzną kontrolą geodezyjną i geologiczną (poz. kosztorysowa 2.4) – niepotwierdzone przez inżyniera kontraktu o wartości 31.400 zł netto,
- w punkcie 3: roboty trwające – brak dokumentów jakościowych – ilości szacunkowe o łącznej wartości 4.500 zł netto, w tym w podpunkcie 4: wykonanie nasypów i konstrukcji wału (na odcinku 0+500 – 0+700), w tym wykonanie ekranu z pospółki gliniastej z ukształtowaniem zjazdów, przejazdów i mijanek wraz z kosztem gruntu w ilości 3.050 m³ (poz. kosztorysowa 2.4),
- w punkcie 4: materiał do budowy wałów (pospółka gliniasta) złożony na placu budowy – ilość według operatu geodezyjnego – w ilości 2.390 m³,

- w punkcie 5: przystosowanie pobocza drogi w miejscowości T. (wykonano zgodnie z zaleceniami Wydziału Dróg i Transportu Powiatu (...) i (...); umocnienie poboczy; wykonanie mijanek; umocnienie studzienki; podparcie przepustu; oznakowanie pionowe).

W okresie, gdy (...) sp. z o.o. wykonywała umowę (7 sierpnia 2012 r. – 11 grudnia 2012 r.) pozwana zwracała jej uwagę na niewłaściwe wykonywanie robót, niedotrzymywanie warunków umowy (dotyczących utrzymania czystości placu budowy, zapewnienia prowadzenia robót pod nadzorem wykwalifikowanego pracownika), a także braku spełnienia wymogów specyfikacji technicznej przez wykonane roboty oraz nieterminowość. Nadto, w piśmie z 10 października 2012 r., pozwana wyjaśniła (...) sp. z o.o., że prace związane z przygotowaniem i wykonaniem dróg dojazdowych do placu budowy są realizowane przez (...) sp. z o.o. – zgodnie z postanowieniami umowy – jako element wymagany do realizacji robót głównych.

Z ramienia (...) sp. z o.o. inżynierem budowy był A. W., który miał nadzorować wykonywane przez (...) sp. z o.o. prace. W okresie tym nie miał uprawnień budowlanych uprawniających do piastowania samodzielnej funkcji. W późniejszej korespondencji, po rozwiązaniu umowy w dniu 11 grudnia 2012 r., pozwana informowała (...) sp. z o.o. o stwierdzonych nieprawidłowościach w wykonanych przez (...) sp. z o.o. robotach budowlanych. Nadto, zwracała uwagę na niespełnienie wymogów specyfikacji technicznej, załączając wyniki badań geologicznych, jak również na potrzebę dostarczenia dokumentacji potwierdzającej jakość wykorzystanych materiałów. Upadła kwestionowała stanowisko pozwanej, w związku z czym, pozwana samodzielnie dokonała napraw stwierdzonych nieprawidłowości w wykonanych robotach, zamawiając niezbędny materiał i ponosząc koszty jego transportu.

W dniu 18 kwietnia 2013 r. pozwana sporządziła protokół wykonanych przez (...) sp. z o.o. robót budowlanych, zgodnie z umową i porozumieniem z 11 grudnia 2012 r., wyceniając je na kwotę 444.555,81 zł netto. W dniu 18 kwietnia 2013 r., na podstawie ww. protokołu, (...) sp. z o.o. wystawiła pozwanej fakturę VAT nr (...) na kwotę 444.555,81 zł netto (546.803,65 zł brutto). Po dokonaniu niekwestionowanych przez (...) kompensatach, pozwana zapłaciła w dniu 11 lipca 2013 r. kwotę 468.402,73 zł brutto.

Pismem z dnia 6 czerwca 2013 r. (...) sp. z o.o. zwróciła się do pozwanej z prośbą o rozliczenie wykonanych prac i pozostawionych na placu budowy materiałów (pospółka gliniasta), zgodnie z inwentaryzacją z dnia 13 grudnia 2012 r. Stwierdziła, że materiał był dostarczony z kopalni (...), spełniał wymogi ujęte w SIWZ i był zatwierdzony przez inwestora. Koszt transportu materiału wyceniła na kwotę 424 zł netto za kurs (transport samochodami 4-osioowymi), zaś koszt zakupu materiału na kwotę 3,75 zł netto/t ($1 \text{ m}^3 = 1,8\text{t}$). W konsekwencji wartość 1 m^3 (obejmująca koszt zakupu i transportu) wynosiła jej zdaniem 51,66 zł netto/ m^3 .

Pismem z dnia 17 czerwca 2013 r., pozwana wyjaśniła, że oprócz wskazanej – zgodnie z inwentaryzacją geodezyjną – ilości 2.390 m^3 pozostawionego materiału, ustalono w dniu 12 marca 2013 r., że (...) sp. z o.o. pozostawiła materiał w ilości $2.928,3 \text{ m}^3$. W związku z tym, zaproponowała rozliczenie według dwóch wariantów:

- wariant 1: materiał w ilości $2.928,3 \text{ m}^3$ zostanie rozliczony według ceny jednostkowej 14,56 zł netto/ m^3 (cena ustalona w oparciu o kalkulację, która od ceny jednostkowej 40 zł netto/ m^3 dla wykonanych prac, odejmuje koszty robocizny i sprzętu), a (...) sp. z o.o. na własny koszt usunie pozostawiony materiał w ilości 2.390 m^3 ,
- wariant 2: całość materiału, tj. $5.318,3 \text{ m}^3$ ($2.390 \text{ m}^3 + 2.928,3 \text{ m}^3$) zostanie rozliczona według ceny jednostkowej 10,11 zł netto/ m^3 (cena uwzględnia zakup oraz koszty transportu z trzech zatwierdzonych źródeł według rzeczywistych kosztów – faktury VAT).

Ponadto, pozwana wskazała, iż wykonany odcinek wału nie spełnia wymogów technicznym i jest niezgodny z dokumentacją oraz specyfikacją techniczną. Jednocześnie, uznała wartość wykonanych prac budowlanych na jednym

przepuszczenie w kwocie 4.297,15 zł netto. Zaznaczyła jednak, że (...) sp. z o.o. winna dostarczyć komplet dokumentów jakościowych użytych materiałów.

W dniu 11 lipca 2013 r. pozwana wykonała na rzecz (...) sp. z o.o. przelew kwoty 66.134,65 zł. W dniu 1 sierpnia 2013 r. (...) sp. z o.o. wystawiła fakturę VAT nr (...), na podstawie której obciążyła pozwaną kwotą 85.257,60 zł brutto, płatną przelewem w terminie 30 dni. Faktura ta zawierała następujące pozycje:

- poz. 1: materiał do budowy wałów złożony na placu budowy w ilości 2.390 m³ za łączną cenę 102.889,50 zł brutto (cena jednostkowa 35 zł netto/m³),
- poz. 2: zaliczka na materiał do budowy wałów złożony na placu budowy – pomniejszenie wartości brutto o kwotę 66.134,65 zł,
- poz. 3: przystosowanie pobocza drogi w miejscowości T. za cenę 85.257,60 zł brutto.

Pozwana zwróciła fakturę bez księgowania, a pismem z 13 sierpnia 2013 r. poinformowała, że za materiał, pozostawiony na placu budowy, zapłaciła kwotę 66.134,65 zł, którą obliczyła, opierając się na cenach rynkowych, oferowanych przez różnych dostawców. Pismem z 2 sierpnia 2013 r. (...) sp. z o.o. zwróciła się do pozwanej o przedstawienie operatu geodezyjnego, potwierdzającego ilość materiału wbudowanego w wał nr II na odcinku 0+500 – 0+700 oraz wyników laboratoryjnych, dotyczących jakości wykonania drugiej warstwy wału. Następnie, pismem z 2 grudnia 2013 r. zwróciła się o sporządzenie protokołu odbioru czterech przepustów o łącznej wartości 17.188,60 zł netto. W jej ocenie, I warstwa wału II na odcinku 0+500 – 0+700 powinna zostać rozliczona co do 700 m³, za co pozwana powinna zapłacić 28.000 zł netto. Jednocześnie wskazała, że zapłatę w kwocie 7.077 zł uznaje jako zaliczkę na poczet ww. ceny. Podała również, że za prace dodatkowe – umocnienie i przystosowanie drogi do transportu masowego, pozwana powinna zapłacić wynagrodzenie w kwocie 37.532,33 zł netto. Pozostawiony zaś na placu budowy materiał powinien być rozliczony według ceny jednostkowej 35 zł netto/m³.

W piśmie z 19 grudnia 2013 r. pozwana poinformowała (...) sp. z o.o., że rozliczenie wynagrodzenia za wykonanie przepustów wałowych w łącznej kwocie 17.188,60 zł netto (cena jednostkowa 4.297,15 zł netto) wymaga uprzedniego dostarczenia dokumentów potwierdzających wykorzystanie materiałów o odpowiedniej jakości. Dodatkowo wskazała, że (...) sp. z o.o. winna wystawić pozwanej fakturę VAT za kwotę 66.134,65 zł brutto, zapłaconą w dniu 11 lipca 2013 r., a stanowiącą całkowite rozliczenie za pozostawione na placu budowy materiały.

W dniu 27 grudnia 2013 r. (...) sp. z o.o. wystawiła fakturę VAT nr (...), na podstawie której obciążyła pozwaną kwotą 156.749,48 zł brutto, płatną przelewem w terminie 30 dni. Faktura zawierała następujące pozycje:

- poz. 1: wykonanie 4 szt. przepustów wałowych za łączną cenę 21.141,98 zł brutto (cena jednostkowa 4.297,15 zł netto),
- poz. 2: materiał do budowy wałów złożony na placu budowy w ilości 2.350 m³ za łączną cenę 101.157,50 zł (cena jednostkowa 35 zł netto/m³),
- poz. 3: wykonanie konstrukcji nasypu wałów w ilości 700 m³ za łączną cenę 34.440 zł (cena jednostkowa 40 zł netto/m³).

Następnie, pismem z 2 stycznia 2014 r. (...) sp. z o.o. poinformowała pozwaną o zaleganiu z płatnością umówionego wynagrodzenia co do kwoty 196.753,72 zł netto, w tym:

- 85.257,60 zł brutto z tytułu faktury VAT z dnia 1 sierpnia 2013 r. nr (...),
- 156.748,48 zł brutto z tytułu faktury VAT z dnia 27 grudnia 2013 r. nr (...).

W piśmie z dnia 28 stycznia 2014 r. pozwana poinformowała (...) sp. z o.o., iż wszystkie należności (...) sp. z o.o. wynikające z umowy z dnia 7 sierpnia 2012 r. wraz z aneksem nr (...) z 31 października 2012 r. oraz porozumienia z 11 grudnia 2012 r., zostały przez pozwaną uregulowane.

Obecnie (...) sp. z o.o. znajduje się w upadłości likwidacyjnej.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd Okręgowy uznał, że dochodzone w niniejszej sprawie powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. Zdaniem Sądu bowiem, identyfikacja dochodzonego przez powoda roszczenia, przy uwzględnieniu treści pozwu oraz oświadczenia powoda, złożonego na rozprawie w dniu 12 kwietnia 2016 r., pozwoliło stwierdzić, że obejmuje ono kwoty z dwóch faktur, wystawionych przez upadłą (...) sp. z o.o., a mianowicie: faktury z 1 sierpnia 2013 r. nr (...) oraz z 27 grudnia 2013 r. nr (...). Podstawą wystawienia faktur były postanowienia umowy z 7 sierpnia 2012 r. nr (...) wraz z aneksem nr (...) z 31 października 2012 r. oraz porozumienia z 11 grudnia 2012 r. Mimo rozwiązania umowy wzmiankowanym porozumieniem, Sąd I instancji uznał, że powód domagał się wynagrodzenia za roboty budowlane na podstawie art. 647 k.c., z zastrzeżeniem, że strony tą umowę rozwiązały mimo nieosiągnięcia założonego rezultatu.

Sąd I instancji zaznaczył, że pozwaną oraz (...) sp. z o.o., znajdującą się obecnie w upadłości likwidacyjnej, pierwotnie łączyła umowa z 7 sierpnia 2012 r. nr (...), którą obydwie spółki zgodnie rozwiązały, zawierając porozumienie z 11 grudnia 2012 r. W punkcie 3 dokumentu, strony postanowiły, że zasady rozliczenia między nimi, wynikające z porozumienia, wyczerpują wszelkie roszczenia związane z realizacją rozwiązywanej umowy. Z kolei według punktu 4 porozumienia, pozwana miała zapłacić (...) sp. z o.o. wynagrodzenie za roboty zinwentaryzowane zgodnie z punktem 6 oraz odebrane przez inżyniera kontraktu, jak również materiały niezbędne do realizacji przedmiotu umowy, które również miały zostać zinwentaryzowane. Odnośnie płatności, strony utrzymały w mocy §5 rozwiązywanej umowy (zgodnie z którym (...) sp. z o.o. była obowiązana do dostarczenia dokumentów dodatkowych, obejmujących w szczególności komplet dokumentów, potwierdzających jakość wbudowanych materiałów, protokołów pomiarów, prób i sprawdzeń). Dodatkowo, zgodnie z punkcie 6 porozumienia, (...) sp. z o.o. miała sporządzić i przedłożyć pozwanej inwentaryzację robót i materiałów niezbędnych do realizacji umowy, w terminie 7 dni od zawarcia porozumienia.

Za udowodnioną Sąd uznał ilość materiału (pospólki gliniastej), pozostawioną przez upadłą spółkę na placu budowy, a wynoszącą $5.318,3 \text{ m}^3$ ($2.390 \text{ m}^3 + 2.928,3 \text{ m}^3$). W dniu 11 lipca 2013 r. pozwana zapłaciła za ten materiał kwotę 66.134,65 zł, przyjmując cenę jednostkową 10,11 zł/m³ ($5.318,3 \text{ m}^3$). Zdaniem Sądu, powód nie wykazał jednak, że pozostawiony materiał miał wyższą wartość niż wartość ustalona przez pozwaną, a to przede wszystkim z uwagi na cofnięcie przez powoda wniosku o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie dokumentuje natomiast rzeczywiście poniesionej przez (...) sp. z o.o. kwoty, tytułem zakupu tego materiału. Przedłożone zaś przez powoda faktury VAT, wystawione przez K. M., nie pozwalają na ustalenie sprzedawanego towaru (wskazano w ich treści jako tytuł: „nakład”) ani ilości (wskazanie masy, nie objętości), które to kwestie pozostawały pomiędzy stronami sporne. W związku z powyższym, Sąd Okręgowy przyjął, że okoliczności faktycznie niniejszej sprawy nie dawały podstaw do stwierdzenia, że należne (...) sp. z o.o. wynagrodzenie za materiał pozostawiony na placu budowy, powinno być wyższe, aniżeli kwota zapłacona z tego tytułu przez pozwaną.

Odnosząc się do postulowanej przez powoda ceny jednostkowej 35 zł netto/m³, mającej według powoda, obejmować również koszty transportu materiału na plac budowy oraz pozostającej w zgodzie z wysokością ustalonej przez strony umowy stawki jednostkowej (40 zł netto/m³), Sąd I instancji wskazał, że z materiału procesowego sprawy nie wynika, by cena ta została wyliczona przez upadłą rzeczywistość w oparciu o poniesione koszty transportu materiału. Nadto, z ustaleń stron, skoncentrowanych w porozumieniu z dnia 11 grudnia 2012 r., nie wynika, aby taką stawkę należało zastosować. Zawnioskowane i podtrzymane przez powoda dowody nie pozwalały na ustalenie, że pozwana zobowiązała się zwrócić (...) sp. z o.o. koszty transportu poniesione na dostawę materiału na plac budowy. Bezsporne było natomiast, że wszystkie relacje finansowe pomiędzy spółkami zostały ustalone w porozumieniu z dnia 11 grudnia 2012 r., zgodnie z którym (punkt 4), pozwana miała zapłacić (...) sp. z o.o. „[...] wynagrodzenie za roboty zinwentaryzowane

(pkt 6 Porozumienia) oraz odebrane przez Inżyniera Kontraktu, jak również za materiały niezbędne do realizacji przedmiotu Umowy, które zostały zinwentaryzowane. [...]”.

Dokonując interpretacji powyższego porozumienia Sąd I instancji posłużył się dyrektywą wykładni umowy, wynikającą z art. 65 § 2 k.c., przy uwzględnieniu, że porozumienie odnosiło się do zawartej wcześniej umowy. Pod pozycją 2.4. kosztorysu strony ustaliły stawkę jednostkową 40 zł netto/m³, wskazując że wynagrodzenie to należne jest za „Wykonanie nasypów konstrukcji wału, w tym wykonanie ekranu z pospółki gliniastej; z ukształtowaniem zjazdów, przejazdów i mijanek, wraz z kosztem gruntu” – a więc za materiał wraz z jego wbudowaniem. Zgodnie zaś z §2 ust. 3 umowy z 7 sierpnia 2012 r., jej przedmiotem nie były wyłącznie roboty wprost wskazane w umowie, lecz wszystkie prace i świadczenia towarzyszące, a także materiały, urządzenia itd., które miały na celu wykonanie wskazanych robót podstawowych. W konsekwencji, Sąd uznał, że w porozumieniu z 11 grudnia 2012 r. strony ustaliły takie zasady rozliczenia, zgodnie z którymi pozwana miała zapłacić wynagrodzenie umowne za wykonane zinwentaryzowane prace, natomiast za prace niewykonane - jedynie równowartość materiału pozostawionego przez (...) sp. z o.o. na placu budowy (wartość materiału). Brak jest zatem podstaw do przyjęcia, że poprzez zwrot: „wynagrodzenie za [...] materiały niezbędne do realizacji przedmiotu Umowy, które zostały zinwentaryzowane”, zawarty w porozumieniu z 11 grudnia 2012 r., strony miały zamiar ustalić obowiązek zapłaty przez pozwaną nie tylko z kosztów materiału, lecz także kosztów jego transportu.

Dodatkowo, jak zauważył Sąd Okręgowy, zgodnie z umową, koszt materiału wykorzystywanego przez (...) sp. z o.o. stanowił jedynie część składową stawki wynagrodzenia za roboty z wykorzystaniem tego materiału, obejmującego również wbudowanie materiału. Jego dostarczenie na plac budowy było więc oczywistym elementem świadczenia upadłej, a nie odrębnym świadczeniem. Treść porozumienia świadczy natomiast o tym, że w kwestii zwrotu kosztów materiału strony nie odwoływały się do stawek kosztorysowych, lecz wprost wskazały na wynagrodzenie za materiał niezbędny do realizacji umowy. Stąd też, zdaniem Sądu, chodzi o rzeczywisty koszt pozostawionego na placu budowy materiału (koszt zakupu), co potwierdzały zeznania świadka I. O.. W konsekwencji Sąd uznał, że przyjęta przez powoda stawka 35 zł netto/m³ materiału pozostawionego na placu budowy przez (...) sp. z o.o., nie została uzgodniona w powołanym porozumieniu, zaś powód nie zdołał wykazać rzeczywistych kosztów transportu materiału pozostawionego na placu budowy.

W kwestii wynagrodzenia za przystosowanie pobocza drogi w miejscowości T. (punkt 5 protokołu inwentaryzacji, poz. 3 faktury VAT z dnia 1 sierpnia 2013 r. nr (...)) Sąd Okręgowy wskazał, że brak jest podstaw do przyjęcia, że wykonane przez (...) sp. z o.o. roboty wykraczały poza przedmiot zamówienia (jako prace niezbędne do wykonania przedmiotu umowy), a tym samym były robotami dodatkowymi. W świetle treści § 2 ust. 3 umowy z 7 sierpnia 2012 r. (...) sp. z o.o. miała wykonać roboty i prace w sposób kompleksowy, tj. prace podstawowe wraz ze wszystkimi pracami i świadczeniami towarzyszącymi, materiałami, wyrobami, sprzętem i urządzeniami, które miały na celu prawidłową, kompletną i należytą realizację robót, choćby nie były one wyszczególnione w dokumentacji umownej, a których wykonanie było konieczne według obowiązujących przepisów lub dla uzyskania stabilności, kompletności, funkcjonalności, zakończenia lub efektywnego działania zamówienia czy bezpieczeństwa robót oraz przekazania do eksploatacji przedmiotu umowy. Co więcej, o takim charakterze owych prac pozwana informowała (...) sp. z o.o. w piśmie z 10 października 2012 r. W ocenie Sądu Okręgowego, sam fakt wskazania tych prac w protokole inwentaryzacji z 11 grudnia 2012 r., nie miał wpływu na wynagrodzenie (...) sp. z o.o., albowiem – co wynika z treści protokołu i porozumienia – strony nie wiązały wykonania tych robót z dodatkowym wynagrodzeniem. Struktura protokołu inwentaryzacji (wyszczególnienie tychże prac w ostatnim, osobnym punkcie, zamiast uwzględnienie w punkcie 1, 2 czy 3) potwierdza zeznania świadka R. P., zgodnie z którymi ujęcie ich wykonania przez (...) w protokole inwentaryzacji nie oznacza, że należy się za nie osobne wynagrodzenie, gdyż były ono niejako skalkulowane w wynagrodzenie za inne prace. Nadto, sprawa kwalifikacji tych prac, w ujęciu technologicznym, jako objętych zamówieniem, czy też wykraczających poza zamówienie, zdaniem Sądu, wymagała wiadomości specjalnych, natomiast dowód taki ostatecznie nie został zgłoszony. Powód nie przedstawił też dowodów, z których wynikałaby wysokość ewentualnego wynagrodzenia za wykonanie tychże prac.

Odnosząc się do kwestii wynagrodzenia należnego (...) sp. z o.o. za wykonanie czterech przepustów wałowych, Sąd wskazał, że pozwana nie kwestionowała samego wykonania tych prac (choć zeznania świadka H. P. (1) oraz R. P. wskazywały, że prac tych (...) sp. z o.o. nie wykonała). Co więcej, o wykonaniu przez (...) sp. z o.o. owych przepustów wałowych świadczy korespondencja stron, w tym przede wszystkim korespondencja strony pozwanej z 17 czerwca 2013 r. i 19 grudnia 2013 r. Niemniej jednak, pozwana uzależniała zapłatę za roboty od przedstawienia dokumentów potwierdzających jakość wykorzystanych materiałów, opierając się na postanowieniach umowy z 7 sierpnia 2012 r., z których wynikało, iż zapłata wynagrodzenia wymaga przedłożenia dokumentów potwierdzających jakość materiałów, np. atestów. Natomiast, w porozumieniu z 11 grudnia 2012 r. (pkt 4), § 5 umowy z 7 sierpnia 2012 roku, o powyższej treści, strony uznały za wiążący.

Nadto, pozwana kwestionowała jakość wykonanych robót oraz wykorzystanych materiałów kwestionowała nie tylko na etapie niniejszego procesu, lecz również na etapie przedsądowej korespondencji stron. Mimo to, powód nie wykazał, by jakość wykonanych przez (...) sp. z o.o. prac była zgodna z wymogami jakościowymi ustalonymi przez strony – w szczególności nie przedłożył dokumentacji, w której strony określiły wymagania jakościowe materiałów, a do właśnie takich dokumentów dodatkowych odwoływała się umowa z 7 sierpnia 2012 r. (np. §13 i §1 umowy). W ocenie Sadu Okręgowego, wyżej wymienione okoliczności nie pozwalały zatem na stwierdzenie, że jakość wykonanych przez (...) sp. z o.o. robót w obrębie czterech przepustów wałowych była zgodna z umową oraz właściwa ze względu na wymogi technologii budowlanej.

O kosztach postępowania Sąd orzekł stosownie do wyniku postępowania, art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c., pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu.

Stan faktyczny sprawy Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów w postaci dokumentów, autentyczności których strony nie kwestionowały, dokumentacji zdjęciowej oraz zeznań przesłuchanych w sprawie świadków. Odnosząc się do przedstawionych przez powoda faktur, Sąd wyjaśnił, że wskazują one na kalkulację co do wartości świadczenia (...), jako wykonawcy, na zamówienie pozwanej, nie stanowią natomiast dowodów na okoliczność faktycznych kosztów tych świadczeń, zwłaszcza użytego i pozostawionego na budowie materiału. W oparciu o treść dokumentu „Obliczenie objętości wbudowanego materiału...” oraz pisma pozwanej z 17 czerwca 2013 r., Sąd ustalił ilość części pozostawionego materiału (pospółki gliniastej), wynosząca 2.928,3 m⁽³⁾, która została wbudowana w nieukończony przez spółkę (...) wał nr II. Powyższa ilość stanowiła konkretyzację materiału wskazanego w ilości szacunkowej w punkcie 3 (podpunkt 4) protokołu inwentaryzacji. Odmiennie ilości, zdaniem Sądu, nie dowodził materiał dowodowy dotyczący wykonania przez (...) sp. z o.o. odcinka wału nr II w części 700 m⁽³⁾, ani zeznania świadków: A. R., A. W., P. Z. czy H. P. (1). Świadczenie nie wskazali konkretnej ilości ani jakichkolwiek dokumentów potwierdzających ilość, zaś za takie dokumenty, zdaniem Sądu, nie sposób było uznać faktur wystawionych dla (...) sp. z o.o. przez K. M., tj. faktur VAT nr (...), a także nr (...), bowiem nie określały one, że dotyczą pospółki gliniastej, a nadto dotyczyły one jednostek według masy (t), nie zaś objętości (m⁽³⁾).

Ustaień w zakresie materiałów użytych do wykonania robót budowlanych, a także ilości i jakości robót w kontekście zawartego między stronami porozumienia z dnia 11 grudnia 2012 r., Sąd I instancji dokonał na podstawie dopuszczonych i przeprowadzonych dowodów z dokumentów, a także z zeznań świadków A. R., P. Z., I. O., H. P. (1), R. P. oraz A. W.. Zeznania świadków w dużej części dotyczyły kwestii nieistotnych, w tym nieobjętych tezą dowodową, a nadto, częściowo zostały złożone na skutek pytań aplikanta adwokackiego M. W. (1), której czynności zostały uznane za bezskuteczne na rozprawie w dniu 12 kwietnia 2016 r. Z tego względu Sąd nie uwzględnił tych wypowiedzi świadków, które wynikały z pytań aplikanta adwokackiego.

Za wiarygodne Sąd uznał zeznania złożone przez świadków H. P. (1) oraz R. P. w części, w jakiej wskazywali, że pozwana wymagała od (...) sp. z o.o. dostarczenia dokumentów poświadczających jakość użytych materiałów, z czego spółka się nie wywiązała. Zeznania te korespondowały z licznymi pismami pozwanej, w których zwracała się do (...) sp. z o.o. z prośbą o przedstawienie takich dokumentów (np. pismo z dnia 19 grudnia 2013 r. – k. 255-256, czy pismo z dnia 17

czerwca 2013 r. – k. 62-64. Odmienne w tym zakresie zeznania P. Z., jakoby (...) musiała przedstawić pozwanej atesty i to czyniła, sąd uznał za niewiarygodne i niezajdujące potwierdzenia w pozostałym materiale dowodowym.

Sąd nie przeprowadził dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa celem ustalenia tożsamości i wartości materiału użytego do wykonania robót budowlanych, objętych punktem 4 porozumienia z 11 grudnia 2012 r. oraz ceny rynkowej robót wskazanych w punktach 1 i 3 faktury VAT z 27 grudnia 2013 r. nr (...) w kontekście punktu 4 porozumienia, o co wnioskował powód na początkowym etapie postępowania, albowiem wniosek ten został cofnięty na rozprawie w dniu 7 marca 2017 r.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód, zaskarżając go w całości, zarzucając rozstrzygnięciu następujące naruszenia:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 65 § 1 i 2 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że:

a) „(...) dowody zawnioskowane i podtrzymane przez powoda nie pozwalały na ustalenie, jakoby pozwana ustaliła z (...) Sp. z o.o., że zwróci jej koszty transportu poniesione na dostawę materiału na plac budowy (...)” (vide k. 17 uzasadnienia wyroku) oraz, że za prace niewykonane pozwana miała jedynie zapłacić równowartość materiału pozostawionego przez (...) Sp. z o.o. na placu budowy (wartość materiału (...)), „(...) brak jest zatem podstaw do przyjęcia, że w porozumieniu z dnia 11 grudnia 2012 r. strony miały zamiar (...) ustalić obowiązek zapłaty przez pozwaną nie tylko z tytułu kosztów materiału, lecz także kosztów jego transportu (...)” (vide k. 17 uzasadnienia wyroku), podczas gdy porozumienie nie wskazuje żadnego innego sposobu ustalenia cen wykonanych robót, a skoro ma charakter ściśle związany z zawartą między stronami umową o roboty budowlane, a inwentaryzacja sporządzona na potrzeby porozumienia z dnia 11 grudnia 2012 r. sposobu ustalania cen nie wskazuje, oczywistym jest, że w zaistniałych okolicznościach strony nie wskazywały osobnego sposobu wyliczenia ceny zrealizowanych usług, albowiem taki sposób wyliczenia ceny już był ustalony w zawartej umowie i kosztorysie,

b) „(...) przyjęta przez powoda stawka 35 zł netto/m³ materiału pozostawionego na placu budowy przez (...) SP. z o.o. nie została uzgodniona w powołanym porozumieniu (...)” (vide k. 19 uzasadnienia wyroku), podczas gdy porozumienie nie wskazuje żadnego sposobu ustalenia cen wykonanych robót, a skoro ma charakter ściśle związany z zawartą między stronami umową o roboty budowlane, oczywistym jest, że odnosi się do cen w rzeczonyj umowie zawartych, tym bardziej, że sama inwentaryzacja sporządzona na potrzeby porozumienia z dnia 11 grudnia 2012 r. sposobu ustalania cen nie wskazuje,

c) nie ma podstaw do przyjęcia, że roboty za przystosowanie drogi w miejscowości T. wykonane przez (...) Sp. z o.o. wykraczały poza przedmiot zamówienia (vide k. 18 uzasadnienia wyroku), mimo że z zeznań B. Z., A. W. oraz z treści korespondencji między stronami, w tym z pisma z dnia 05 października 2012 r., jednoznacznie wynika, że były one wykonane na osobne zamówienie pozwanej, miały niezależny charakter od robót budowlanych opisanych w zawartej umowie, a w protokole inwentaryzacji prac wykonywanych przez (...) Sp. z o.o. w ramach umowy nr (...) prace te zostały wyszczególnione jako zupełna, niezależna pozycja,

d) ustalenie, że pozwana nie miała obowiązku zapłaty na rzecz powoda wynagrodzenia z tytułu wykonania czterech przepustów wałowych, albowiem powód rzekomo nie dostarczył pozwanej niezbędnych dokumentów potwierdzających jakość wykorzystanych materiałów (vide k. 20 uzasadnienia wyroku);

2. naruszenia przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, a to art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. poprzez ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w sposób sprzeczny z zasadami prawidłowego rozumowania oraz wskazaniem wiedzy, a w szczególności poprzez przyjęcie, że:

a) dowody zawnioskowane i podtrzymane przez powoda nie pozwalały na ustalenie, jakoby pozwana ustaliła z (...) Sp. z o.o., że zwróci jej koszty transportu poniesione na dostawę materiału na plac budowy oraz, że za prace niewykonane

pozwana miała jedynie zapłacić równowartość materiału pozostawionego przez (...) Sp. z o.o. na placu budowy (wartość materiału), jak również, że brak zatem podstaw do przyjęcia, że w porozumieniu z dnia 11 grudnia 2012 r. strony miały zamiar ustalić obowiązek zapłaty przez pozwaną nie tylko z tytułu kosztów materiału, lecz także kosztów jego transportu (vide k. 17 uzasadnienia wyroku), podczas gdy porozumienie nie wskazuje żadnego innego sposobu ustalenia cen wykonanych robót, a skoro ma charakter ściśle związany z zawartą między stronami umową o roboty budowlane, oczywistym jest, że odnosi się do cen w rzeczonyj umowie zawartych, natomiast zgodnie z zasadami prawidłowego rozumowania i wskazaniem doświadczenia życiowego oczywistym jest, że strony nie wskazywały osobnego sposobu wyliczenia ceny zrealizowanych usług, albowiem taki sposób wyliczenia ceny już był ustalony w zawartej umowie i kosztorysie,

b) co do materiałów na placu budowy „(...) świadkowie nie wykazali konkretnej ilości ani jakichkolwiek dokumentów potwierdzających ilość, zaś za takie dokumenty nie sposób było uznać faktur wystawionych dla (...) sp.z o.o. przez K. M., tj. faktur VAT nr (...), a także nr (...), bowiem nie określały one, że dotyczą pospółki gliniastej, a nadto faktury dotyczyły jednostek według masy, nie zaś objętości(...)” (vide k. 14 uzasadnienia wyroku), podczas gdy zsumowanie ilości materiału zakupionego na podstawie wskazanych faktur VAT z ilością materiału wskazaną w treści oświadczenia (...) Sp. z o.o. z dnia 04 grudnia 2012 r. jednoznacznie wskazuje ilość, pochodzenie i wartość materiału, która została wykorzystana do robót budowlanych wykonanych przez (...) Sp. z o.o. zgodnie z porozumieniem z dnia 11 grudnia 2012 r. oraz dokonaną na jego podstawie inwentaryzacją, a przesłuchana w sprawie P. Z., jak również strona P. D., jednoznacznie potwierdzili na rozprawie okoliczności wynikające z treści faktur VAT,

c) nie ma podstaw do przyjęcia, że roboty za przystosowanie drogi w miejscowości T. wykonane przez (...) Sp. z o.o. wykraczały poza przedmiot zamówienia (vide k. 18 uzasadnienia wyroku), mimo że z zeznań P. Z. i A. W., z treści korespondencji między stronami, w tym z pisma z nią 05 października 2012 r., jednoznacznie wynika, że były one wykonane na osobne zamówienie pozwanej, miały niezależny charakter od robót budowlanych opisanych w zawartej umowie, a w protokole inwentaryzacji prac wykonywanych przez (...) Sp. z o.o. w ramach umowy nr (...) prace te zostały wyszczególnione jako zupełna, niezależna pozycja, a z żadnego dowodu o charakterze obiektywnym przedstawionego przez powoda nie wynika, aby wartość tych prac, zgodnie z ustaleniem Sądu, miały być „wkalkulowana” w wykonanie innych prac,

d) powód rzekomo nie zdołał wykazać rzeczywistych kosztów transportu materiału pozostawionego na placu budowy, bowiem przedstawił wyłącznie jedną fakturę wstawioną przez J. B. -faktura nr (...), z której nie wynika, co i w jakiej ilości było przedmiotem transportu, ani jaka ewentualna relacja do kosztów transportu wskazanych w ww. fakturze pozostawionej części materiału (vide k. 19 uzasadnienia wyroku), mimo że z treści wymienionej faktury, oraz korespondujących z nią zeznań P. Z., A. W. i P. D. jednoznacznie wynika, jaki był koszt jednostkowy transportu materiałów budowlanych na plac budowy, tj. jedna ciężarówka miała pojemność do 25 ton, koszt jednego transportu (faktura J. B.) to 424 zł,

e) powód nie wykazał, że materiał pozostawiony na placu budowy miał wyższą wartość niż wartość ustalona przez pozwaną (por. k. 17 uzasadnienia wyroku), a „(...) materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dokumentuje rzeczywiście poniesionej przez (...) sp. z o.o. kwoty tytułem zakupu tego materiału, bowiem przedłożone przez powoda faktury VAT, wystawione przez K. M., nie pozwalają na ustalenie sprzedawanego towaru (wskazano w ich treści jako tytuł: „nakład”) ani ilości (wskazanie masy, nie objętości)” (vide k. 14 uzasadnienia wyroku), mimo że z treści oświadczenia (...) Sp. z o.o. z dnia 04 grudnia 2012 r., treści faktury VAT wystawionej przez J. B. oraz zeznań P. Z., A. W. i występującego za powoda P. D. wynika, że:

- w okresie od daty 01 października 2012 r. do daty 30 listopada 2012 r. dla celów kontraktu (...) „Modernizacja obwałowań B.-T.” dostarczono materiał (głina piaszczysta/pospółka gliniasta) w ilości 10.500 m³, a z treści faktur VAT nr (...) wynika, że we wspomnianym Pani K. M. sprzedała na rzecz Powoda 7020 t materiału, co stanowi łącznie 3.900 m³ materiały, a zatem łącznie Powódka wykazała zakup 14.400,00 m³ materiału, podczas gdy z inwentaryzacji prac wykonywanych przez (...) Sp. z o.o. w ramach umowy nr (...) wynika, że (...) Sp. z o.o. wykorzystywała 14 429,5 m³, a zatem tożsamą wartość, a przy zgodnym z zasadami doświadczenia życiowego i

prawidłowego rozumowania założeniu, że skoro 10.500 m³ pochodziło z tego samego źródła, to pozostałe 4000 m³ materiału również z tego źródła pochodziło,

- Ciężarówki transportujące pospólkę miały pojemność do 25 ton (vide zeznania P. Z.), koszt jednego transportu (faktura J. B.) to 424 zł, wartość 25 ton pospółki to 25*3,75 zł = 93,75 zł, czyli koszt transportu + wartość pospółki to suma tych pozycji czyli 517,75 zł, a zatem cena 1 tony pospółki z transportem to 517,75: 25 = 20,71 zł, a ponieważ cena 1 m³ = 1,8 tony, to cena 1 m³ pospółki z transportem wynosi 1,8*20,71 zł = 37,28 zł netto,

f) „(...) Powód nie przedstawił pozwanej stosownej dokumentacji w celu wykazania prawidłowej jakości prac (...)” oraz „(...) nie wykazał, że jakość wykonanych przez (...) Sp. z o.o. prac była zgodna z wymogami jakościowymi ustalonymi przez Strony (...)”, a nadto powód nie przedłożył dokumentacji potwierdzającej zastosowanie przez niego określonych materiałów (...)” (vide k. 20 uzasadnienia wyroku), podczas gdy pozwana nigdy nie kwestionowała tożsamości materiału, jaki został przez (...) Sp. z o.o. zakupiony, wykorzystany i pozostawiony na placu budowy, a jedynie jego ilość, jakość, i cenę jednostkową, a zatem tożsamość materiału jest okolicznością bezsporną, jakość prac została zaakceptowana przez pozwaną w treści inwentaryzacji prac wykonanych przez (...) Sp. z o.o. w ramach umowy nr (...), a z treści pisma (...) Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych we W. z dnia 20 lutego 2014 r. oraz zeznań I. O. i R. P. jednoznacznie wynika, że roboty budowlane, których wykonawcą był (...) S.A. zostały zakończone i odebrane dnia 16 grudnia 2013 r. zgodnie z podpisaną umową nr (...) z dnia 17 kwietnia 2012 r. oraz zostało wydane Świadczenie Przejęcia Robót, a rozliczenie przez inwestora zostało zapłacone;

3. naruszenie przepisów postępowania cywilnego, które miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, a to art. 217 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. poprzez zaniechania dopuszczenia i przeprowadzenia przez Sąd z urzędu dowodu z opinii biegłego:

a) celem ustalenia wartości materiału wykorzystanego i pozostawionego na placu budowy przez (...) Sp. z o.o., mimo że zdaniem Sądu powód nie wykazał, że materiał miał wyższą wartość niż wartość ustalona przez pozwaną, z uwagi przede wszystkim na cofnięcie na rozprawie przez stronę wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego (vide k. 16 uzasadnienia wyroku), a zatem zdaniem Sądu powyższa okoliczność wymagała wiadomości specjalnych, a fakt pozostawienia materiału oraz jego ilość pozostawały zdaniem Sądu bezsporne,

b) celem kwalifikacji, w ujęciu technologicznym, prac obejmujących przystosowanie pobocza drogi w miejscowości T., mimo że zdaniem Sądu taka okoliczność wymagała wiadomości specjalnych (vide k. 18 uzasadnienia wyroku), a sam fakt przeprowadzenia tychże prac jest bezsporny,

4. naruszenie przepisów postępowania cywilnego, które miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, a to art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. poprzez przyjęcie, że to na powódzie ciążył obowiązek wykazania jakości materiałów dostarczonych przez Powoda i wykonanych przez Powoda prac, podczas gdy bezspornym jest, że materiał został dostarczony, a prace wykonane, a zatem, jeżeli pozwana kwestionuje jakość materiału i wykonanych prac, to na pozwanej spoczywał ciężar dowodu, aby te okoliczności wykazać,

5. naruszenie przepisów postępowania cywilnego, które miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, a to art. 207 § 3 i 6 k.p.c. poprzez zwrot pisma z dnia 19 stycznia 2016 r. (vide k. 336 akt sprawy), mimo że sama treść pisma, jak i złożone wnioski dowodowe, nie stanowi w istocie pisma przygotowawczego, a wniosek dowodowy, który nie podlega zwrotowi, a sama treść wniosku w sposób oczywisty nie mogły wpłynąć na przedłużenie toku postępowania, a wniosek nie został złożony w sprawie we wskazanej dacie bez winy powoda,

6. przepisów postępowania cywilnego, które miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, a to art. 217 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 236 k.p.c. poprzez zaniechanie rozpoznania wniosku o przeprowadzenie dowodu z dokumentu oświadczenie (...) Sp. z o.o. z dnia 04 grudnia 2012 r., złożonego wraz z pismem z dnia 19 stycznia 2016 r., a następnie potwierdzonego na rozprawie w dniu 01 marca 2016 r. przez Stronę

oraz w dniu 12 kwietnia 2016 r., mimo że pozostałe wnioski objęte rzeczonym pismem zostały rozpoznane przez Sąd, podczas gdy rzeczone oświadczenie dotyczy okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia w sprawie,

7. przepisów postępowania cywilnego, które miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, a to art. 97 § 1 i 2 k.p.c. poprzez uznanie na rozprawie w dniu 12 kwietnia 2016 r. za bezskuteczne czynności dokonanych przez apl. adw. M. W. (1) na rozprawie w dniu 01 marca 2016 r. z uwagi na rzekome nie wykonanie przez pełnomocnika Powoda zobowiązania Sądu sformułowanego na rozprawie w dniu 01 marca 2016 r., mimo że pełnomocnik Powoda jeszcze w dacie rozprawy wysłał do Sądu listem poleconym oryginał upoważnienia do zastępowania w sprawie, a następnie w ślad za zobowiązaniem Sądu, mimo braku ku temu podstawy w przepisach procedury cywilnej, niezwłocznie i w terminie wskazanym przez Sąd, na piśmie wskazał, dlaczego na rozprawie zastępowany był przez aplikant adwokacką, podczas gdy Sąd może dopuścić tymczasowo do podjęcia naglącej czynności procesowej osobę niemogącą na razie przedstawić pełnomocnictwa, wyznaczając przy tym termin, w ciągu którego osoba działająca bez pełnomocnictwa powinna je złożyć albo przedstawić zatwierdzenie swej czynności przez stronę, i tylko naruszenie powyższego obowiązku może skutkować pominięciem czynności procesowej tej osoby.

W oparciu o powyższe zarzuty, uszczegółowione w treści uzasadnienia apelacji, skarżący wniósł o zmianę wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie poprzez uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania za obie instancje; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Nadto, powód wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentów: pisma z 24 maja 2017 r., świadectwa wykonania robót z 16 grudnia 2014 r., protokołu końcowego robót z 3 stycznia 2014 r., świadectwa przyjęcia z 9 stycznia 2014 r., potwierdzenia usunięcia wad z 19 marca 2014 r., potwierdzenia usunięcia wad z 15 grudnia 2014 r. – na okoliczność ich treści, a w szczególności celem wykazania wykonania robót zgodnie z kontraktem.

W odpowiedzi na apelację wniesiono o jej oddalenie w całości i zasądzenie na rzecz pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego. W uzasadnieniu przedstawiono wywód afirmujący zaskarżone rozstrzygnięcie, eksponując te ustalenia Sądu, które świadczyć mają o braku podstaw do zasądzenia dochodzone przez powoda kwoty.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja podlegała oddaleniu, jako nieuzasadniona.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że obowiązek rozpoznania sprawy w granicach apelacji (art. 378 § 1 k.p.c.), oznacza związaną sądu odwoławczego zarzutami prawa procesowego (tak: Sąd Najwyższy m.in. w uchwale z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07), z wyjątkiem oczywiście tego rodzaju naruszeń, które skutkują nieważnością postępowania. Nie dostrzegając ich wystąpienia w niniejszej sprawie, a nadto akceptując w całości argumentację materialnoprawną Sądu I instancji, w tych wszystkich jej aspektach, które nie zostały objęte zarzutami apelacyjnymi, jak również poczynione przez ten Sąd ustalenia faktyczne (w oparciu o przeprowadzone w sprawie dowody), zadość wymogowi konstrukcyjnemu niniejszego uzasadnienia czyni odwołanie się do tej argumentacji, bez potrzeby jej powielania. Analiza uzasadnienia apelacji – w konfrontacji z jej zarzutami - prowadzi do wniosku, że została ona w przeważającej części oparta na zakwestionowaniu dokonanej przez Sąd pierwszej instancji oceny przeprowadzonych w sprawie dowodów i poczynionych na jej podstawie ustaleń faktycznych w zakresie braku podstaw do zasądzenia od pozwanej kwot dochodzonych w związku z wykonanymi przez (...) sp. z o.o. robotami. Zarzuty te wymagały wykazania przez skarżącego, że weryfikacja materiału procesowego uzewnętrzniona w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, narusza kryteria oceny dowodów przewidziane w art. 233 § 1 k.p.c.

Zgodnie z tym przepisem, sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według swego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Jak trafnie przyjmuje się przy tym w orzecznictwie sądowym, jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów przewidzianych w tym przepisie i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub, gdy wnioskowanie

sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (tak m.in. Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia: 27 września 2002 r., II CKN 817/00, LEX nr 56906 i 16 grudnia 2005 r., III CK 314/05, LEX nr 172176). Dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie wystarcza stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając (tak Sąd Najwyższy m.in. w orzeczeniach z dnia: 23 stycznia 2001 r., IV CKN 970/00, LEX nr 52753, 12 kwietnia 2001 r., II CKN 588/99, LEX nr 52347, 10 stycznia 2002 r., II CKN 572/99, LEX nr 53136).

Sąd Apelacyjny jednoznacznie wskazuje w tym miejscu, że szczegółowa i komplementarna ocena dowodów przedstawiona w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, w żaden sposób nie narusza zasad określonych w art. 233 § 1 k.p.c. Całokształt argumentacji skarżącego, sprowadzający się w zasadzie do zakwestionowania dokonanej przez Sąd Okręgowy oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, nie zasługuje na uwzględnienie. Zaznaczenia bowiem wymaga, że znaczna część podniesionych zarzutów naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. dotyczy kwestii ilości oraz jakości wykonanych przez (...) sp. z o.o. prac w kontekście zawartego pomiędzy stronami porozumienia z 11 grudnia 2012 r., jak również ilości pozostawionego na placu budowy materiału i związanego z tym wynagrodzenia.

Ustosunkowując się do powyższych zarzutów, Sąd odwoławczy zauważa, podzielając w tym zakresie stanowisko Sądu I instancji, że w kwestii pozycji nr 2 i 3 faktury nr (...) z 27 grudnia 2013 r., obejmujących należność za pozostawiony przez spółkę (...) materiał, w tym również ten, wykorzystany do wykonania odcinka wału nr 2, w toku postępowania zostało udowodnione, że na placu budowy pozostawiono $5.318,3 \text{ m}^3$ ($2.390 \text{ m}^3 + 2.928,3 \text{ m}^3$) pospółki gliniastej, za co pozwana, w dniu 11 lipca 2013 r., zapłaciła kwotę 66.134,65 zł, przyjmując cenę jednostkową 10,11 zł/m³. W toku postępowania powód bowiem nie wykazał, aby pozostawiony materiał miał wartość wyższą niż ustalony przez pozwaną, jak również, jaką rzeczywiście kwotę, tytułem zakupu materiału, poniosła upadła spółka.

Zaznaczenia wymaga, że przedłożone przez powoda faktury VAT, wystawione przez K. M., nr (...), nr (...) oraz (...) nie pozwalają na ustalenie sprzedawanego towaru (nie wskazują, że dotyczą pospółki gliniastej, a w tytule zawierają określenie „nakład”) ani ilości sprzedanego towaru (faktury dotyczą jednostek masy sprzedanego towaru, nie zaś objętości). Jednocześnie dotyczą one okresu, kiedy spółka (...) zaczęła dostarczać materiał gliniasty, tj. październik 2012 r., co potwierdziła w swoich zeznaniach świadek P. Z. [protokół z rozprawy w dniu 1 marca 2016 r. – 00:45:04-00:52:26]. Dalej, pozwany, oprócz kwoty 66.134,65 zł, mającej stanowić zapłatę za pozostawiony na placu budowy materiał gliniasty w ilości 5.318,3 m³, zapłacił na rzecz (...) sp. z o.o. blisko 460.000 zł za roboty, ujęte w punktach 1,2,3 i 5 protokołu z inwentaryzacji prac wykonanych przez upadłą w ramach umowy nr (...), w tym, za ujęte w punkcie 1 podpunkcie 5 materiał gliniasty, co stanowiło podstawę wystawienia faktury VAT nr (...) z 18 kwietnia 2013 r.

Uzasadniając podniesiony w apelacji zarzut, powód podaje, że zsumowanie ilości materiału zakupionego na podstawie faktur nr (...) z ilością materiału wskazanego w treści oświadczenia (...) sp. z o.o. z 4 grudnia 2012 r., jednoznacznie wskazuje ilość, pochodzenie i wartość materiału, wykorzystanego do robót budowlanych, wykonanych przez (...) sp. z o.o. W oświadczeniu tym, członek zarządu Przedsiębiorstwa Produkcyjnego Handlowego (...) sp. z o.o. w B. wskazał, że w okresie od 1 października 2012 r. do 30 listopada 2012 r. spółka (...) wydała materiał (glina piaszczysta/pospółka gliniasta) dla celów kontraktu (...) „Modernizacja obwałowań B.-T.” w ilości 10.500 m³. Materiał ten ma pochodzić z tego samego złoża, które zostało zbadane i zaakceptowane dla celów ww. kontraktu (k. 310).

W tym miejscu Sąd Apelacyjny zauważa, że powołane przez apelującego oświadczenie, w swej treści nie wskazuje podmiotu, na rzecz którego materiał miał zostać wydany. Stąd też, nie sposób ustalić, że dotyczy ono materiału wydanego (...) sp. z o.o. Nadto, zaznaczenia wymaga, że mowa w nim o 10.500 m³ pospółki. Mając zaś na uwadze zaakcentowane powyżej ustalenia odnośnie zapłaty przez pozwaną za 8.326,50 m³ materiału (faktura VAT nr (...))

z 18 kwietnia 2013 r.), a następnie, za kolejne 5,318,3 m³ (2.390 m³ + 2.928,3 m³) pospółki gliniastej, za kwotę 66.134,65 zł, przy przyjęciu ceny jednostkowej w kwocie 10,11 zł/m³, powód winien przede wszystkim wykazać, jaka ilość materiału pozostawionego na placu budowy oraz użytego do wykonywanych przez (...) sp. z o.o. robót, nie została dotychczas opłacona przez pozwaną w kontekście dotychczasowych uregulowań i w jakiej wysokości. W ocenie Sądu odwoławczego, powyższemu powód nie sprostał.

Kontynuując wywód, Sąd odwoławczy wskazuje, że nie sposób również przyjąć, aby oświadczenie, na które powołuje się apelujący, potwierdzało zasadność dochodzonej w niniejszym postępowaniu kwoty za pozostawiony materiał w wysokości 35 zł netto/m³. W toku postępowania powód wywodził, że na przyjętą stawkę składa się koszt zakupu materiału oraz koszt transportu na plac budowy (bez kosztów robocizny). Dla udowodnienia tychże twierdzeń, pismem z dnia 6 stycznia 2016 r. (k. 277), wniósł o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa, w tym posiadającego wiadomości specjalne o jakości i cenach materiałów budowlanych, celem ustalenia tożsamości i wartości materiału, użytego do wykonania robót budowlanych, objętych pkt 4 porozumienia z 11 grudnia 2012 r., ceny rynkowej robót budowlanych opisanych w pkt 1 i 3 faktury VAT nr (...) z 27 grudnia 2013r., zgodnie z pkt 4 porozumienia z 11 grudnia 2012 r. oraz ceny rynkowej robót budowlanych opisanych w pkt 1 i 3 faktury VAT nr (...) z 27 grudnia 2013 r., zgodnie z pkt 4 porozumienia z 11 grudnia 2012 r. Następnie jednak, wniosek ten cofnął na rozprawie w dniu 7 marca 2017 r., uznając, że w kontekście zgromadzonego materiału dowodowego, przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego nie jest konieczne dla udowodnienia dochodzonego roszczenia.

Nadto, dla wykazania ilości oraz ceny dostarczonego przez (...) sp. z o.o. materiału, powód wniósł o zwrócenie się przez Sąd do Przedsiębiorstwa Produkcyjnego Handlowego (...) sp. z o.o. w B. o doręczenie dokumentów finansowych pozwalających na ustalenie tożsamości, ilości, ceny materiału dostarczonego na plac budowy B.-T. w listopadzie i grudniu 2012 r., w szczególności faktur VAT i dokumentów WZ (k. 278 i nast.). Sąd uwzględnił powyższy wniosek, w związku z czym, pismem z 18 lutego 2016 r. prokurent P.P.H. (...) sp. z o.o. w B. podał, że w miesiącach listopad i grudzień 2012 r. nie posiada żadnych dokumentów rozliczeniowych z firmą (...) sp. z o.o., ponieważ, z tego co kojarzy, spółka (...) porozumiewała się z przewoźnikami, by brali materiał na siebie i sprzedawali im razem z transportem (k. 330).

Dodatkowo, nie bez znaczenia pozostaje okoliczność podnoszonej przez pozwaną i dostrzeżonej przez Sąd Apelacyjny niekonsekwencji strony powodowej w zakresie żądanej kwoty, tytułem zwrotu kosztów pozostawionego materiału. W piśmie z 6 maja 2013 r. powód wycenił wartość pozostawionego na budowie materiału na kwotę 35 zł netto/m³. W piśmie z 6 czerwca 2013 r. natomiast oszacował jego wartość na poziomie 51,66 zł netto/m³. W ocenie Sądu odwoławczego, zaprezentowana rozbieżność w przyjętym stanowisku skarżącego, nie tylko podważa wiarygodność samej strony oraz podnoszonych przez nią twierdzeń, ale także stanowi próbę ich dopasowania do treści dokumentów rozliczeniowych, stanowiących podstawę dochodzonego roszczenia.

W dalszej kolejności, wskazać należy, że analiza materiału dowodowego sprawy nie pozwala także na przyjęcie, jakoby pozwana ustaliła, że (...) sp. z o.o. zwróci jej koszty transportu poniesione na dostarczenie pospółki gliniastej na plac budowy. Jak prawidłowo bowiem ustalił Sąd Okręgowy, w dniu 7 sierpnia 2012 r. pozwana zawarła z Przedsiębiorstwem (...) sp. z o.o. we W. umowę nr (...), na podstawie której spółka ta miała wykonać roboty i prace dotyczące wykonania przez pozwaną zamówienia „Modernizacja obwałowania B.-T.”, wyszczególnione w załączniku nr 1 do umowy. Prace miały zostać wykonane przez upadłą w sposób kompleksowy, tj. prace podstawowe wraz ze wszystkimi pracami i świadczeniami towarzyszącymi, materiałami, wyrobami, sprzętem i urządzeniami, które miały na celu prawidłową, kompletną i należyłą realizację robót, choćby nie były one wyszczególnione w dokumentacji umownej, a których wykonanie było konieczne według obowiązujących przepisów lub dla uzyskania stabilności, kompletności, funkcjonalności, zakończenia lub efektywnego działania zamówienia czy bezpieczeństwa robót oraz przekazania do eksploatacji przedmiotu umowy (§2 umowy). W dniu 11 grudnia 2012 r. pozwana i (...) sp. z o.o. zawarły porozumienie, którym rozwiązały umowę z 7 sierpnia 2012 r. wraz z zawartym do niej aneksem nr (...). W porozumieniu tym postanowiono, że pozwana zapłaci (...) sp. z o.o. wynagrodzenie za roboty zinventaryzowane oraz odebrane przez inżyniera kontraktu, jak również za materiały niezbędne dla realizacji przedmiotu umowy, które

zostały zinventaryzowane. Dodatkowo, zastrzeżono, że §5 umowy pozostaje wiążący względem stron umowy. Nadto, w kosztorysie, stanowiącym załącznik nr 1 do umowy (...) przewidziano, że roboty w zakresie „Wykonania nasypów konstrukcji wału, w tym wykonanie ekranu z pospółki gliniastej; z ukształtowaniem zjazdów, przejazdów i mijanek, wraz z kosztorysem gruntu” będą rozliczane według ceny jednostkowej wynoszącej 40 zł netto/m³ (pkt 2.4 kosztorysu - k. 234-236).

Sąd Apelacyjny akcentuje, że sens oświadczeń woli, ujętych w formie pisemnej, czyli wyrażonych w dokumencie, ustala się, przyjmując za podstawę wykładni przede wszystkim tekst dokumentu. Tekst ten, choć w procesie złożenia oświadczeń przez strony pozostaje wtórny dla rzeczywistej woli stron, w ramach wykładni tych oświadczeń - z uwagi na pewność obrotu - stanowi bazę dla ich interpretacji. Nie jest bowiem możliwe ustalenie woli stron, a w konsekwencji treści dokonanej przez nie czynności prawnej, w oderwaniu od tak doniosłego faktu, jak materialne zwerbalizowanie tych oświadczeń. Rola pozajęzykowych reguł wykładni, wyeksponowana w art. 65 § 2 k.c., polega przede wszystkim na rozstrzygnięciu wątpliwości interpretacyjnych, jak również potwierdzeniu wyniku wykładni językowej, w odniesieniu do ustalonego zamiaru stron i celu umowy. W procesie tego typu interpretacji podstawowa rola przypada językowym regułom znaczeniowym. Wykładni poszczególnych wyrażen dokonuje się z uwzględnieniem kontekstu logicznego całego dokumentu, w tym przede wszystkim związków treściowych występujących między zawartymi w tekście postanowieniami. Uwzględnieniu podlegają również okoliczności, w jakich oświadczenie woli zostało złożone, jeżeli dokument obejmuje takie informacje, a także cel oświadczenia woli wskazany w tekście lub zrekonstruowany na podstawie zawartych w nim postanowień. Pełna i wszechstronna wykładnia umowy nie może bowiem pomijać treści zwerbalizowanej na piśmie. Wyartykułowane w ten sposób sformułowania i pojęcia, a także sama systematyka i struktura aktu umowy, stanowią istotne elementy wyjaśniające wolę stron, pozwalają ją poznać i ocenić. Wykładnia umowy nie może bowiem prowadzić do stwierdzeń w sposób oczywisty sprzecznych z jej zapisaną treścią. Nadto, należy zauważyć, że art. 65 § 2 k.c. traktuje o tym, jaki był "zgodny zamiar stron i cel umowy", a nie o tym, jaki był zamiar i cel jednej z jej stron (tak: Sąd Najwyższy w wyroku z 29 stycznia 2003 r., I CKN 1431/00, LEX nr 77079).

W tak ukształtowanym stanie prawnym, nie może budzić wątpliwości, że dokonana przez Sąd Okręgowy wykładnia postanowień zarówno zawartej pomiędzy pozwaną a spółką (...) sp. z o.o. umowy z 7 sierpnia 2012 r., jak również zawartego w dniu 11 grudnia 2012 r. porozumienia, jest prawidłowa. Jak prawidłowo przyjął Sąd I instancji, skoro w punkcie 2.4 kosztorysu, stanowiącego załącznik nr 1 do umowy (...) nie przewidziano rozdzielenia cen jednostkowych za wykorzystywany materiał i robociznę, zaś §2 ust. 3 umowy stanowi, że jej przedmiotem nie są wyłącznie roboty wprost wskazane w umowie, lecz wszystkie prace i świadczenia towarzyszące, a także materiały, urządzenia itd., mające na celu wykonanie robót podstawowych, przyjąć należy, że w porozumieniu z 11 grudnia 2012 r. strony przyjęły takie zasady rozliczenia, zgodnie z którymi pozwana miała zapłacić upadłej spółce wynagrodzenie umowne za wykonane prace zinventaryzowane, natomiast w przypadku prac niewykonanych – jedynie równowartość pozostawionego przez spółkę (...) materiału, którego dostarczenie na plac budowy traktować należy jako element świadczenia upadłej. W ocenie Sądu Apelacyjnego, podejmowane przez skarżącego próby nadania powyższym zapisom umownym odmiennego znaczenia niż wynikającego z ich wyraźnego brzmienia, a także podnoszone sugestie, jakoby pozwana umówiła się z (...) sp. z o.o., że zwróci jej koszty transportu pospółki glinianej na plac budowy, są całkowicie chybione.

Już tylko dla pełnego wyczerpania krytyki stanowiska apelującego w tym zakresie, zaznaczenia wymaga, że załączona przez powoda faktura VAT nr (...), wystawiona przez J. B. obrazuje okoliczność wykonania usługi transportowej, bez wskazania nawet co było przedmiotem przewozu, w jakiej ilości oraz jakie były parametry użytych środków transportowych. Nadto, datowana jest na dzień 15 października, co oznacza, że obejmuje wyłącznie początkowy okres realizacji umowy przez spółkę (...), tj. okres, za który pozwana dokonywała transferów kwoty tytułem wynagrodzenia. Wbrew zaś sugestiom apelującego, z zeznań świadka A. W., złożonych na rozprawie w dniu 24 październik 2016 r. nie wynika, jaki był koszt jednostkowy transportu materiałów budowlanych na plac budowy, natomiast, świadek P. Z. podała jedynie, że ciężarówki transportujące pospółkę gliniastą miały pojemność do 25 ton.

W związku z powyższym, jak słusznie zważył Sąd I instancji, w aspekcie oceny dowodów, przedłożone przez powoda faktury VAT, mające stanowić podstawę dochodzonego roszczenia, wskazują jedynie na kalkulację co do wartości świadczenia (...) sp. z o.o., jako wykonawcy, nie stanowią natomiast dowodu na okoliczność faktycznych kosztów tych świadczeń, zwłaszcza użytego i pozostawionego na placu budowy materiału. Z uwagi zaś na brak wniosku powoda o powołaniu w sprawie biegłego odpowiedniej specjalności, niemożliwym było zweryfikowanie danych, w oparciu o które (...) sp. z o.o. wystawiła faktury, będące podstawą obciążenia pozwanej należnościami według przyjętej przez upadłą metodologii.

Odnosząc się następnie do zarzutu nieuwzględnienia przez Sąd I instancji roszczenia, dochodzonego przez powoda w związku z wykonaniem przez (...) sp. z o.o. przepustów wałowych, apelujący podniósł, że strona przeciwna nigdy nie kwestionowała tożsamości materiału zakupionego, wykorzystanego i pozostawionego na placu budowy przez upadłą, a jedynie jego ilość, jakość i cenę jednostkową. Dodatkowo, skarżący zaznaczył, że jakość prac została zaakceptowana przez pozwaną w protokole inwentaryzacji, a z pisma (...) Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych we W. z 20 lutego 2014 r. oraz zeznań I. O. i R. P. wynika, że roboty budowlane, których wykonawcą był (...) S.A. zostały zakończone i odebrane w dniu 16 grudnia 2013 r. W ocenie Sądu Apelacyjnego, zarzut ten nie zasługiwał na uwzględnienie w żadnej części. O ile strona pozwana nie kwestionowała wykonania przez upadłą czterech przepustów wałowych i wysokości zażądanego wynagrodzenia za ich wykonanie, jego zapłata była uzależniona od przedstawienia dokumentów potwierdzających jakość wykorzystanych materiałów. W §5 umowy z 7 sierpnia 2012 r., który strony uznały za wiążący w porozumieniu z 11 grudnia 2012 r., strony ustaliły, że na koniec każdego miesiąca (...) Wykonawca przedkładał będzie Zamawiającemu do zatwierdzenia „Protokół zaawansowania robót”, zawierający zestawienie wykonanych przez Wykonawcę w danym okresie rozliczeniowym robót, kwoty wynagrodzenia, do wysokości którego Wykonawca jest uprawniony w związku z wykonaniem tych robót wraz z dokumentami dodatkowymi obejmującymi w szczególności komplet dokumentów potwierdzających jakość wbudowanych materiałów, protokoły pomiarów, prób i sprawdzeń (ust. 2). Ponad zestawienie, o którym mowa powyżej Wykonawca dostarczy Zamawiającemu wszelkie inne dokumenty, dane i informacje, wymagane od Zamawiającego przez Inwestora konieczne do potwierdzenia Zamawiającemu przez Inwestora odpowiedniego protokołu w ramach Kontraktu Głównego, celem uzyskania przez Zamawiającego płatności od Inwestora (ust. 3).

Z powyższego wynika, że pozwana miała prawo zażądać od wykonawcy (tu: spółki (...)) dokumentów potwierdzających jakość użytych materiałów, jak również uzależniać od tego wypłatę wynagrodzenia na wykonane prace. Powód nie wykazał natomiast, aby dokumenty takie zostały pozwanej przekazane czy to przez upadłą spółkę, czy syndyka. Jak wynika zaś z analizy materiału procesowego, zgromadzonego w sprawie, pozwana, już na etapie przedsądowym, kwestionowała zarówno jakość wykonanych robót, jak i materiałów, przy użyciu których zostały one wykonane. W związku z tym, kierowała do spółki (...) szereg pism, w których żądała przedłożenia stosownej dokumentacji, dotyczącej użytych do wykonania zleconych prac materiałów, tj. zarówno tych podstawowych, jak beton hydrotechniczny i stal zbrojeniowa, oraz pomocniczych, jak beton podkładowy oraz szpachla wyrównawcza, na co wskazywała choćby w piśmie z 28 stycznia 2014 r. (k. 257 i nast.). Z uwagi na nieudowodnienie przez powoda, że dokumenty takie zostały przesłane stronie pozwanej, niemożliwym było przyjęcie, że jakość wykonanych przez (...) sp. z o.o. przepustów wałowych była zgodna z umową oraz spełniała wymogi pod względem technologii budowlanej.

Nadto, nie sposób zgodzić się ze stanowiskiem apelującego, zgodnie z którym fakt odbioru robót przez (...) Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych we W. (inwestor inwestycji), a zleconych pozwanej, świadczy o prawidłowym wykonaniu przez (...) sp. z o.o. postanowień umowy z 7 sierpnia 2012 r., skutkujących uwzględnieniem dochodzonego roszczenia. Okoliczność przyjęcia robót przez inwestora oznacza jedynie, że zlecone pozwanej prace zostały przez nią należycie wykonane. Jak ustalił Sąd I instancji, a czego strona powodowa nie zakwestionowała na etapie postępowania apelacyjnego, pozwana samodzielnie dokonywała usunięcia nieprawidłowości, stwierdzonych w wykonanych robotach, zamawiając niezbędny materiał i ponosząc koszt jego transportu. Tym bardziej więc bezpodstawne jest wnioskowanie skarżącego, jakoby prawidłowe wykonanie prac przez pozwaną miało świadczyć o należyтым wykonaniu zobowiązania przez (...) sp. z o.o. i zasadności dochodzonego roszczenia.

Dodatkowo, powód podnosi, że skoro z pisma spółki (...) wynika, iż (...) sp. z o.o. dostarczyła materiał w postaci gliny piaszczystej/pospółki gliniastej w ilości 10.500 m³, a z treści faktur VAT nr (...) wynika, że K. M. sprzedała 7.020 t materiału (3.900 m³), co po zsumowaniu daje 14.400 m³, zaś w ramach inwentaryzacji prac wykonywanych przez (...) sp. z o.o. potwierdzono wykorzystanie przez upadłą spółkę materiału w ilości 14.429,5 m³, to zasadne jest przyjęcie, że dostarczany towar pochodził z tego samego źródła. W tym miejscu Sąd Apelacyjny zauważa, że tego rodzaju wnioskowanie powoda jest całkowicie bezpodstawne i stanowi jedynie próbę dopasowania okoliczności faktycznych sprawy do zaprezentowanego w toku procesu stanowiska strony powodowej.

Ustosunkowując się w dalszej kolejności do zarzutu dotyczącego błędnego przyjęcia przez Sąd Okręgowy, iż roboty dotyczące przystosowania drogi w miejscowości T., wykonane przez (...) sp. z o.o., nie wykroczyły poza przedmiot zamówienia, apelujący wskazał, że prace te miały charakter niezależny do robót budowlanych stanowiących przedmiot umowy, zaś w protokole inwentaryzacji prace zostały wyszczególnione jako osobna pozycja. Potwierdzeniem dla powyższego mają być zeznania P. Z., A. W. oraz treść korespondencji stron, w tym pisma z dnia 05 października 2012 r. Jak już zostało zaakcentowane, (...) sp. z o.o. zobowiązała się wykonać roboty i prace dotyczące wykonania przez pozwaną zamówienia „Modernizacja obwałowania B.-T.”, wyszczególnione w załączniku nr 1 do umowy. Prace miały zostać wykonane w sposób kompleksowy, tj. prace podstawowe wraz ze wszystkimi pracami i świadczeniami towarzyszącymi, materiałami, wyrobami, sprzętem i urządzeniami, które miały na celu prawidłową, kompletną i należyłą realizację robót, choćby nie były one wyszczególnione w dokumentacji umownej, a których wykonanie było konieczne według obowiązujących przepisów lub dla uzyskania stabilności, kompletności, funkcjonalności, zakończenia lub efektywnego działania zamówienia czy bezpieczeństwa robót oraz przekazania do eksploatacji przedmiotu umowy (§2 umowy). Następnie, w zawartym 11 grudnia 2012 r. przez pozwaną i (...) sp. z o.o. porozumieniu, postanowiono, że pozwana zapłaci (...) sp. z o.o. wynagrodzenie za roboty zinwentaryzowane oraz odebrane przez inżyniera kontraktu, jak również za materiały niezbędne dla realizacji przedmiotu umowy, które zostały zinwentaryzowane. Dodatkowo, zastrzeżono, że §5 umowy pozostaje wiążący względem stron umowy. Następnie, w protokole inwentaryzacji z 13 grudnia 2012 r. wśród wymienionych robót, wykonanych przez spółkę (...), w punkcie 5 protokołu wymieniono: przystosowanie pobocza drogi w miejscowości T. (wykonano zgodnie z zaleceniami Wydziału Dróg i Transportu Powiatu (...) i (...)); umocowanie poboczy, wykonanie mijanek, umocnienie studzienki; podparcie przepustu; oznakowanie pionowe).

Mając zatem na uwadze powyższe ustalenia stron, jak również brak odrębnego uregulowania kwestii dotyczących wykonania przez upadłą robót, polegających na przystosowaniu pobocza drogi w T., Sąd Apelacyjny wskazuje, że okoliczność osobnego wymienienia tychże prac wśród pozycji ujętych w protokole inwentaryzacji, nie oznacza, że pozwana winna była zapłacić za nie dodatkowe wynagrodzenie. Wbrew błędnemu przekonaniu apelującego, wniosek taki nie wynika również z treści zeznań świadka A. W., który zeznał na rozprawie w dniu 24 października 2016 r., że nie zna treści porozumienia zawartego pomiędzy pozwaną a (...) sp. z o.o., i nie pamięta takiego dokumentu [protokół z rozprawy z 24 października 2016 r.; 00:05:41-00:06:08]. Dodatkowo, jak wskazał, umowa została podpisana na kompleksowy zakres wykonywania tego kontraktu (...) (...) Natomiast zakres tych robót, jak ich ilość, objętość itd., no niestety nie jestem w stanie sobie teraz przypomnieć” [protokół z rozprawy z 24 października 2016 r.; 00:08:40-00:09:01]. Nie sposób więc uznać, aby zeznania świadka A. W. dowodziły, iż prace polegające na przystosowaniu drogi w miejscowości T., miały charakter odrębnego zamówienia, a co sugeruje skarżący.

Jeżeli zaś chodzi o korespondencję, prowadzoną pomiędzy stronami umowy, Zarząd Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o., pismem z dnia 15 października 2012 r. skierowanym do pozwanej, podała, że Wykonawca został zobowiązany przez Zamawiającego do zabezpieczenia drogi przejazdowej przez jej utwardzenie, poszerzenie i wykonanie punktów mijania. Wykonawca przystąpił do wykonania tych prac, które nie były przewidziane w kosztorysie i które trwają do chwili obecnej (k. 42). Niemniej jednak, z materiału dowodowego, zgromadzonego w sprawie, wynika, że strony pozostawały sporne co do charakteru tych prac. Pozwana, od początku konsekwentnie wskazywała w pismach kierowanych do upadłej, że prace, związane z przygotowaniem, wykonaniem dróg dojazdowych do placu budowy, realizowane są zgodnie z zapisami umowy nr (...), a w szczególności §1, §2 pkt 1, 3, 6, 8; §4 pkt 3; §11 pkt 7, 9,

16. Roboty te, jak wyjaśniła pozwana, stanowią elementy wymagane dla realizacji robót głównych (pismo z dnia 10 października 2012 r. - k. 254). Podobnie, w piśmie datowanym na dzień 19 grudnia 2013 r., pozwana raz jeszcze zaznaczyła, że zgodnie z zapisami zawartej przez strony umowy (...), prace polegające na uzupełnieniu poboczy drogowych w miejscowości T. były elementem wymaganym do realizacji robót głównych, a ich wykonanie należało od obowiązków (...) sp. z o.o. Nadto, nie podlegały one osobnemu wyliczeniu, a koszt związany z ich wykonaniem, został ujęty w ryczałtowych cenach opisanych w kosztorysie ofertowym (k. 255-256). Tym samym, z prowadzonej pomiędzy stronami korespondencji nie wynika, aby prace te miały charakter odrębnego zlecenia, za które upadłej należało się osobne wynagrodzenie, a jedynie, że kwestia ta pozostawała pomiędzy stronami sporna.

Odnosząc się natomiast do zeznań P. Z., na które powołuje się apelujący, na rozprawie w dniu 1 marca 2016 r. świadek podała, że prace polegające na przystosowaniu dróg na dojazd, wykonywane przez (...) sp. z o.o., nie znajdowały się w kontrakcie i były zadaniem dodatkowym, za które spółka nie dostała pieniędzy [protokół rozprawy z 1 marca 2016 r., 00:55:03-00:56:49]. Niemniej jednak, Sąd odwoławczy zauważa, że zeznania te nie korespondują z pozostałym materiałem dowodowym sprawy, w tym w szczególności z treścią postanowień samej umowy z 7 sierpnia 2012 r., czy porozumienia z 11 grudnia 2012 r. Nadto, jak słusznie zaznaczył Sąd Okręgowy, sprawa kwalifikacji tych prac w ujęciu technologicznym, jako objętych zamówieniem głównym, czy też wykraczającym poza zamówienie, wymagała wiadomości specjalnych. O przeprowadzenie takiego dowodu strona powodowa, na której spoczywał ciężar dowodu w tym zakresie, nie wniosowała. Dodatkowo, powód w żaden sposób nie wykazał zasadności wartości dochodzonego w związku z tymi robotami wynagrodzenia. Stąd też, Sąd Apelacyjny, w pełni podzielając stanowisko Sądu I instancji, uznał, że powództwo, w części dotyczącej wynagrodzenia na przedmiotowe prace, nie zasługiwało na uwzględnienie.

Niezależnie od powyższego, w kontekście pozostałych zarzutów apelującego, Sąd Apelacyjny wskazuje, że o ile powód wskazał na naruszenia przepisu art. 328 § 2 k.p.c., w żaden sposób nie podał na czym, w jego ocenie, naruszenie to miałyby polegać. Natomiast, brak merytorycznego uzasadnienia dla podniesionego zarzutu uniemożliwia Sądowi odwoławczemu kontrolę instancyjną w tym zakresie.

Za chybiony Sąd odwoławczy uznał zarzut naruszenia art. 217 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c., polegający na zaniechaniu dopuszczenia i przeprowadzenia przez sąd z urzędu dowodu z opinii biegłego. Sąd Apelacyjny z całą stanowczością podziela stanowisko Sądu I instancji, zgodnie z którym zweryfikowanie danych, stanowiących podstawę wystawionych przez (...) sp. z o.o. faktur, w tym w szczególności dotyczących jakości wykonanych przez upadłą robót w kontekście zawartego między stronami porozumienia z 11 grudnia 2012 r., ich jakości, ale także ilości pozostawionego na placu budowy materiału, jego wartości bądź ceny rynkowej, wymaga – w świetle obiektywnych kryteriów, uwarunkowanych przeciętnym poziomem wiedzy w danym społeczeństwie – posiadania wiadomości specjalnych, a tym samym przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 października 2006 r., I CSK 166/06, wskazał, iż z przyjmowanej powszechnie zasady, że sąd jest najwyższym biegłym, nie można wyprowadzać wniosku, że może biegłego zastępować, a to oznacza, że jeżeli do poczynienia ustaleń istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy potrzebne są wiadomości specjalne, sąd nie może dokonywać ich sam, nawet gdyby miał w tej dziedzinie odpowiednie kwalifikacje merytoryczne; posiadanie takich kompetencji ułatwia jedynie ocenę opinii biegłego. Należy jednak podkreślić, że w sytuacji, kiedy strona reprezentowana przez wykwalifikowanego pełnomocnika nie zgłasza takiego dowodu, sąd - z uwagi na zasadę kontradyktoryjności - nie ma obowiązku przeprowadzania dowodu z urzędu. Może wtedy uznać, że dane kwestie, istotne z punktu widzenia żądań pozwu lub obrony pozwanego nie zostały udowodnione i wyciągnąć stąd odpowiednie konsekwencje procesowe (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2016 r., I PK 196/15). Konieczność bowiem skorzystania przez sąd z opinii biegłego nie zwalnia strony od złożenia stosownego wniosku, zgodnie z rozkładem ciężaru dowodu i zasadą kontradyktoryjności (tak Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z 17 czerwca 2016 r., VI ACa 768/15). To strony bowiem są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Sąd zaś nie jest uprawniony do wyręczenia ich w tym zakresie, gdyż w przeciwnym razie przyjąłby rolę ich pełnomocnika.

W dalszej kolejności Sąd Apelacyjny wskazuje, że twierdzenia apelującego, zgodnie z którymi, to na pozwanej ciążył ciężar dowodowy w sprawie, ponieważ zakwestionowała jakość materiałów dostarczonych przez (...) sp. z o.o. oraz wykonanych przez nią prac, z czego wywodzi korzystne dla siebie wnioski prawnej, w ocenie Sądu odwoławczego,

są całkowicie chybione. Zgodnie bowiem z treścią art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Przepis ten, adresowany do sądu, określa która ze stron powinna wykazać fakty, z których wyciąga dla siebie korzystne skutki prawne, a w konsekwencji którą też dotkną skutki niepowodzenia ich udowodnienia (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2010 r., IV CSK 25/10 oraz z dnia 29 kwietnia 2011 r., I CSK 517/10). Okoliczności, które strona powinna udowodnić określa przedmiot sporu, prawo materialne regulujące wskazane stosunki prawne oraz prawo procesowe normujące zasady postępowania dowodowego (por. wyroki Sądu Najwyższego: z 20 kwietnia 1982 r., sygn. akt I CR 79/82, niepubl.; z 3 października 2000 r., sygn. akt I CKN 301/00, OSNC z 2001, Nr 4, poz. 58; z 17 czerwca 2009 r., sygn. akt IV CSK 71/09, z 10 lipca 2014 r., sygn. akt I CSK 560/13, z 15 lipca 2010 r., sygn. akt IV CSK 25/10 oraz z 29 kwietnia 2011 r., sygn. akt I CSK 517/10, niepubl.). Mając na względzie powyższe rozważania, należy wskazać, że w przedmiotowej sprawie to na powódzie, jako stronie dochodzącej zapłaty należności za wykonane przez (...) sp. z o.o. prace oraz użyte i dostarczone na miejsce budowy materiały, ciążył obowiązek pozytywnego wykazania prawdziwości swoich twierdzeń, stanowiących podstawę dochodzonego przez roszczenia.

Jeżeli zaś chodzi o argumentację, sprowadzającą się do zakwestionowania zasadności decyzji Sądu Okręgowego w zakresie zwrotu pisma procesowego z 19 stycznia 2016 r., w pierwszej kolejności zauważania wymaga, że podniesienie omawianego zarzutu, dla swej skuteczności wymaga uprzedniego złożenia zastrzeżenia do protokołu w trybie art. 162 k.p.c., zgodnie z którym strony mogą w toku posiedzenia, a jeżeli nie były obecne, na najbliższym posiedzeniu zwrócić uwagę sądu na uchybienia przepisom postępowania, wnosząc o wpisanie zastrzeżenia do protokołu. Stronie, która zastrzeżenia nie zgłosiła, nie przysługuje prawo powoływania się na takie uchybienia w dalszym toku postępowania, chyba że chodzi o przepisy postępowania, których naruszenie sąd powinien wziąć pod rozwagę z urzędu, albo że strona uprawdopodobni, iż nie zgłosiła zastrzeżeń bez swojej winy. Z uwagi więc na niezgłoszenie przez stronę powodową stosownego zastrzeżenia, podniesiony zarzut naruszenia art. 207 § 3 i 6 k.p.c. nie mógł zostać uwzględniony.

Niemniej jednak, nawet gdyby przyjąć, że decyzja Sądu I instancji o zwrocie przedmiotowego pisma była niewłaściwa, gdyż pismo to zawierało wnioski dowodowe, niepodlegające zwrotowi, w tym m.in. o przeprowadzenie dowodu z dokumentu – oświadczenia (...) sp. z o.o. z 4 grudnia 2012 r., powyższe pozostaje bez wpływu na prawidłowość zapadłego rozstrzygnięcia. Dokonując kontroli instancyjnej zaskarżonego orzeczenia, Sąd odwoławczy uwzględnił bowiem treść powyższego oświadczenia, jak również okoliczności, które strona powodowa chciała wykazać przy pomocy tego pisma. Wpływ przedmiotowego dowodu na ocenę prawą podniesionych w apelacji zarzutów, a tym samym na zasadność dochodzonego w niniejszej sprawie roszczenia, został zaprezentowany w kontekście zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, na uwzględnienie zasługiwał natomiast zarzut naruszenia art. 97 § 1 i 2 k.p.c., polegający na błędnym uznaniu przez Sąd I instancji za bezskuteczne czynności dokonanych przez aplikanta adwokackiego M. W. (1) na rozprawie w dniu 1 marca 2016 r. pomimo wykonania zobowiązania Sądu. Jak stanowi przepis art. 97 k.p.c. po wniesieniu pozwu sąd może dopuścić tymczasowo do podjęcia naglącej czynności procesowej osobę nie mogącą na razie przedstawić pełnomocnictwa. Zarządzenie to sąd może uzależnić od zabezpieczenia kosztów (§ 1). Sąd wyznaczy równocześnie termin, w ciągu którego osoba działająca bez pełnomocnictwa powinna je złożyć albo przedstawić zatwierdzenie swej czynności przez stronę. Jeżeli termin upłynął bezskutecznie, sąd pominie czynności procesowe tej osoby. W tym wypadku przeciwnik może żądać od działającego bez umocowania zwrotu kosztów spowodowanych jego tymczasowym dopuszczeniem (§ 2).

Z analizy akt sprawy wynika natomiast, że na rozprawie w dniu 1 marca 2016 r. Sąd Okręgowy zobowiązał pełnomocnika powoda do wskazania, jakie okoliczności uniemożliwiły złożenie upoważnienia do zastępowania pełnomocnika powoda na rozprawie przez aplikanta adwokackiego - w terminie 7 dni pod rygorem uznania czynności tego aplikanta za bezskuteczne (pkt 1), a nadto, dopuścił aplikanta adwokackiego M. W. (2) do udziału w postępowaniu w dniu posiedzenia z zastrzeżeniem wynikającym z punktu 1 i zobowiązaniem do złożenia należytego upoważnienia do zastępowania w terminie 3 dni (pkt 2). W dniu 4 marca 2016 r. do Sądu Okręgowego wpłynęło stosowne upoważnienie do zastępowania, podpisane przez pełnomocnika strony powodowej (k. 349). Dodatkowo, pismem z dnia 7 marca 2016 r. pełnomocnik powoda, wykonując zobowiązanie Sądu, nałożone na rozprawie w dniu 1 marca 2016 r., wskazał

okoliczności usprawiedliwiają jego osobiste niestawiennictwo na posiedzeniu i konieczność udzielenia aplikantowi adwokackiemu upoważnienia do zastępowania (k. 361-362). Pomimo tego, na rozprawie w dniu 12 kwietnia 2016 r., Sąd Okręgowy uznał za bezskuteczne czynności podjęte przez aplikanta adwokackiego M. W. (1) w trakcie posiedzenia w dniu 1 marca 2016 r., w związku z niewykonaniem zobowiązania wynikającego z postanowienia z 1 marca 2016 r. przez pełnomocnika powoda. W obliczu powyższego, zdaniem Sądu Apelacyjnego, postanowienie Sądu o uznaniu czynności dokonanych przez aplikanta adwokackiego za bezskuteczne było błędne, albowiem pełnomocnik powoda wykonał zobowiązanie w określonym przez Sąd terminie.

Jednocześnie, wyjaśnienia wymaga, że czynności, dokonywane przez aplikanta adwokackiego na rozprawie w dniu 1 marca 2016 r., sprowadzały się do zadawania pytań przesłuchiwanym w trakcie posiedzenia świadkom. Stąd też, Sąd Odwoławczy, dokonując kontroli instancyjnej zaskarżonego orzeczenia, uwzględnił zeznania tych świadków w całości, tj. także w części, w jakim stanowiły odpowiedź na pytania zadawane przez aplikanta adwokackiego, reprezentującego wówczas stronę powodową. Niemniej jednak, ich treść okazała się irrelevantna dla prawidłowości zapadłego rozstrzygnięcia.

Odnośnie wniosków dowodowych, zgłoszonych przez powoda dopiero na etapie postępowania apelacyjnego, Sąd odwoławczy wyjaśnia, że zgodnie z art. 381 k.p.c. sąd drugiej instancji może dopuścić nowe fakty i dowody tylko wtedy, gdy strona nie mogła powołać ich w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, a także gdy wprawdzie mogła je wówczas powołać, jednak nie było ku temu potrzeby, gdyż takowa powstała dopiero w postępowaniu apelacyjnym. Uregulowanie zawarte w art. 381 k.p.c. jest wyrazem dążenia do koncentracji materiału dowodowego przed sądem pierwszej instancji. Oczywistym jest zatem, że strona, która dopuszcza się zaniedbania w zakresie przysługującej jej inicjatywy dowodowej w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, musi się liczyć z tym, że sąd drugiej instancji jej wnioskowi dowodowemu nie uwzględni (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2002 r., sygn. akt IV CKN 980/00, LEX nr 53922).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny wskazuje, że zgłoszone przez skarżącego w apelacji wnioski dowodowe, zgodnie z dyspozycją art. 381 k.p.c., są oczywiście spóźnione. Poza pismem z 24 maja 2017 r., wszystkie dokumenty datowane są bowiem na rok 2014 r., a więc pochodzą z okresu sprzed wniesienia pozwu. Winny zatem zostać zgłoszone w toku postępowania przed Sądem Okręgowym. Uzasadnienia wyroku Sądu pierwszej instancji nie można bowiem traktować jako instrukcji dla strony niezadowolonej z rozstrzygnięcia, w jaki sposób winna być ukształtowana strategia procesowa postępowaniu odwoławczym, a wyrażająca się w odpowiednim doborze wniosków dowodowych, o przeprowadzenie których strona, pomimo takiej możliwości i potrzeby, nie zawnioskowała w toku rozpoznawania sprawy w Sądzie I instancji. Okoliczność zaś, że po stronie powodowej występuje syndyk, który występując z pozwem, bazuje na informacjach i dokumentach uzyskanych od upadłego, w żaden sposób nie uzasadnia jego zaniedbania. Jednocześnie, zgłoszenie przedmiotowych dokumentów, dopiero na tym etapie postępowania, na okoliczność wykonania przez (...) sp. z o.o. robót zgodnie z kontraktem, jednoznacznie wskazuje na świadomość strony skarżącej, że przedstawiony przez nią dotychczas materiał dowodowy jest niewystarczający dla uznania roszczenia za zasadne. Jeśli zaś chodzi o pismo datowane na dzień 24 maja 2017r., wskazać należy, że dotyczy ono jedynie przekazania pozostałych dokumentów, a tym samym, okoliczności dla rozstrzygnięcia sprawy nieistotnej, nie mogącej być przedmiotem dowodu z punktu widzenia treści art. 227 k.p.c., a nadto stanowiącej w istocie odpowiedź na pismo strony powodowej z dnia 28 kwietnia 2017r. (k. 567).

Konkludując przedstawione wyżej rozważania, Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, że zaskarżony wyrok w całości odpowiada prawu, skutkiem czego apelacja powoda, jako oczywiście bezzasadna, podlegała oddaleniu, na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach procesu orzeczono stosując normę art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 k.p.c. Na zasądzone od powoda - jako przegrywającego postępowanie odwoławcze w całości - koszty procesu, składają się koszt wynagrodzenia pełnomocnika strony pozwanej, którego wysokość ustalono na podstawie § 2 pkt 7 ust 1 pkt. 1 w zw. z § 10 ust 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie w brzmieniu obowiązującym w dacie wniesienia apelacji.

SSA Artur Kowalewski SSA Halina Zarieczna SSA Małgorzata Gawinek